

A SOPRONI
EVANGÉLIKUS NÉPISKOLA
ÉRTESÍTŐJE

az 1943—44. iskolai évről.

Közli:
POLSTER REZSŐ.
igazgató :*

JAHRESBERICHT

DER
EVANGELISCHEN VOLKSSCHULE
IN SOPRON

vom Schuljahre 1943—44.

Iskolai fenntartóink, hatóságaink.

Schulerhalter, Schulbehörde.

Iskolánk fenntartója a Soproni Evangélikus Egyházközség.

Az iskola feletti közvetlen felügyeletet az iskolaszék (iskolai bizottság), a főfelügyeletet pedig az egyháztanács gyakorolja.

Az állami felügyeletet a kir. tanfelügyelői hivatal gyakorolja. Vezetője: *Jung Miklós* tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő, május 1-től *Gelety Ervin* kir. tanfelügyelő.

Az iskolai bizottság tagjai:

Elnökség. Egyházi elnök: *Ziermann Lajos* esperes-lelkész, kormányfőtanácsos.

Világi elnök: *vitéz dr. Hertay Zoltán* másodfelügyelő, ügyvéd.

Hivatalból tagok. *Prickler János* felügyelő, kormányfőtanácsos, bankigazgató, *Vándor Zsigmond* m. felügyelő, műsz. főtanácsos, *Hanzmann Károly* lelkész, *Beyer Pál* lelkész, *Graf Samu* ehk. jegyző, ny. népiskolai igazgató, *Polster Rezső* népiskolai igazgató, *Kindler Mihály* népiskolai igazgatóhelyettes, *Mühl Alfréd* bizottsági jegyző, *Wojtech Vilmos* konventi ellenőr, *Mühl Nándor* konventi pénztáros, *Becska Béla* ép. gondnok, *Szabó Kálmán* reálgimnáziumi igazgató, *Rozsonдай Károly* tanítóképző-intézeti igazgató, *dr. Kamondy Zoltán* és *Nagy Endre*, az evang. reálgimnáziumi tanári kar képviselői, *vitéz Felkay Sándor* és *Preidl Lajos*, a tanítói kar képviselői, *dr. Patthy Imre* iskolaorvos, *Huber Aladár* püb. elnök és *dr. Kneffel József* templomgondnok, járásbíró.

Választott tagok. *Bognár Károly* ny. tanítóképzőintézeti tanár, *Hamar Gyula* tanügyi főtanácsos, ny. tanítóképzőintézeti

igazgató, *dr. Heimler Károly* ny. városi főjegyző, *dr. Horváth Dezső* tiszti főorvos, *Karner Lajos* kereskedő, *Kiss József* ny. c. népiskolai igazgató, az óvodabizottság elnöke, *Lomniczy Géza* vallástanár, *dr. Medgyaszay Emil* városi tiszti főügyész, *Neubauer János* ny. c. népiskolai igazgató, *D. dr. Pröhle Károly* egyetemi tanár, *Pum Géza* kereskedő, *Reisch Samu* gazdapolgár, *dr. Schreiner Kálmán* ügyvéd, *dr. Walter Károly* orvos, *Weber Samu* ny. ig. tanító, *dr. Zergényi Tibor* kórházi főorvos.

A tanítói kar tagjainak az egyházban és társadalomban viselt tisztségei.

Amminger Kálmán egyházközségi orgonista és gyülekezeti karigazgató, hivatalból a konvent és egyháztanács tagja.

Eisélé Frigyes tart. főhadnagy, a Soproni Felső Evang. Egyházmegyei Tanítóegyesület pénztárosa, a Sopronmegyei Általános és a Dunántúli Egyházkerületi Tanítóegyesület elnöke, a D. T. E. háznagya, konventtag.

vitéz Felkay Sándor tart. főhadnagy, a Sopronmegyei Ált. Tanítóegyesület és a Sopronmegyei Tűzharcoösszövetség választmányi tagja.

Gats Sándor tart. hadnagy, konventtag, a Szépítő Egyesület választmányi tagja.

Gottschling Károly a Sopronmegyei Ált. Tanítóegyesület jegyzője, levente csapatparancsnok, Sopron thj. város hatóságí légolt. kárfigyelője, a III. ker. kiscserkészek előadója, a D. T. E. és S. T. E. választmányi tagja, a Prot. Egyesület titkára.

Kastner Samu a Gazdapolgárok Férfidalegyesületének karnagya.

Kindler Mihály a Gazdapolgárok Férfidalegyesületének tb. karnagya, az egyháztanács és konvent tagja.

Lagler József tart. hadnagy, a Nemzeti Sportújság tudósítója, a „18-as Bajtársi Kör” főtitkára.

Mühl Alfréd a Képzőművészeti Kör, a Zeneegyesület és a Fotóegyesület választmányi és működő tagja, a Fotóegyesület zsűrijének tagja.

A tanítótöbbség.

Sorszám	A tanító neve	Hány éve tanít ?		Melyik osztályt tanította ?	Egyéb iskolai elfoglaltsága
		össz.	iskolánknál		
1.	Polster Rezső	40	15	1942. I. 1. óta felmentve az oszt.-vezetés alól.	Az iskola igazgatója.
2.	Amminger Kálmán	21	19	énektanító.	A gyermekkar vezetője.
3.	Berecz Zoltánné	5	5	VII—VIII. leányosztály.	—
4.	Egész Margit	31	31	III. vegyesosztály.	—
5.	Eisele Frigyes	32	24 ^{1/2}	II—V. vegyesosztály.	Az anyagi ügyek intézője.
6.	Feiler Rezső	19	12 ^{1/2}	VI—VIII. leányosztály.	Katonai szolgálatot teljesített.
7.	vitéz Felkay Sándor	25	3	V—VIII. vegyesosztály	Az ev. tanítóképzőben német tanfolyamot vezet.
8.	Felkl Irén	32	32	IV. vegyesosztály.	Cimzetes igazgató. A pedagógiai lapok rendezője.
9.	Friedrich Árpád	10	9 ^{1/2}		Katonai szolgálatot teljesített.
10.	Gats Sándor	35	19	IV. fiúosztály.	A tanítói könyvtár őre.
11.	Gottschling Károly	19	14	V—VI. fiúosztály.	A cserkészcsapat vezetője.
12.	Kastner Samu	20	18	V—VI. fiúosztály.	A Deákteri iskola szertárának őre
13.	Kindler Mihály	38	31		Helyettes igazgató. Betegszabadságon volt.
14.	Lagler József	26	18	I. vegyesosztály.	A továbbképző iskolában tanít. Az ifjúsági könyvtár őre.
15.	Mühl Alfréd	22	22	II. vegyesosztály.	—
16.	Nitschinger János	29	11	I. leányosztály.	1943. december 1-én nyugdíjba ment.

Sorszám	A tanító neve	Hány éve tanít ?		Melyik osztályt tanította ?	Egyéb iskolai elfoglaltsága
		össz.	iskolánknál		
17.	Palotay László	10	4 $\frac{1}{2}$	VII—VIII. fiúosztály.	A szertár helyettes öre.
18.	Preidl Lajos	7	7	V—VI. leányosztály.	A szertár öre.
19.	Sziz Ella	32	32	I—II. vegyesosztály.	Tantestületi jegyző, a kölcsönkönyvtár kezelője. Ifj. Vöröskereszt Egyleti vezető.
20.	Tompa Géza	27	20	VII—VIII. fiúosztály.	—
21.	Trostl Rezsőné	32	32	III. vegyesosztály.	A kölcsönkönyvtár kezelője, Ifj. Vöröskereszt Egyleti vezető.
22.	Wallentin Sámuel	21	17	VI—VIII. leányosztály.	Az ev. tanítóképzőben német tanfolyamot vezet. Tanít a továbbképző iskolában.
23.	Ziermann Márta	15	15	IV. vegyesosztály.	A pedagógiai lapok rendezője. A gyakorló iskolában német tanfolyamot vezet.

Iskolaszolgák :

1. A Központi iskolában Tschürtz Kálmán 5 éve.
2. A Templom-utcai iskolában Karner Gottlieb kiségitő szolga 9 éve.
3. A Deák-téri iskolában Bähge János 12 $\frac{1}{2}$ éve.

Polster Rezső az egyházkerületi törvényszék, az egyházmegyei népiskolai és iskolalátogatási bizottság, a soproni evang. egyházközség egyháztanácsának, konventjének, bizottságainak és a vármegyei népnevelési bizottság tagja. A soproni ev. tanítóképző tanképesítő vizsgálóbizottságának tagja, a Soproni Felső Evang. Egyházmegyei Tanítóegyesület és a Segélyegyesület elnöke, a Sopronmegyei Ált. Tanítóegyesület alelnöke.

Tompa Géza tart. hadnagy, levante főoktató, a D. T. E. főtitkára, a Segélyegyesület pénztárosa és konventtag.

A legtöbb tanító ezenfelül tagja a templomi énekkarnak és jegyzője valamely konventi bizottságnak.

Az 1943—44-i tanév rövid története.

Viszontagságos esztendőre tekintünk vissza, telve nehézséggel, küzdelemmel, gonddal. Már a kezdet is fájdalommal telt: el a szülőket és nevelőket egyaránt: ugyanis a tanév csak november elején kezdődött. Szeptember és október, mely nemcsak a földművelésnél, hanem az iskolai nevelés-oktatásnál is a szántás-vetés ideje, nem állt rendelkezésünkre. A tanulók nagyobb száma ebben a hosszú szünidőben ideje legnagyobb részét felügyelet nélkül töltötte és az utca fertőző befolyása alatt állt.

A háború nyomasztó súlya különösen szegény többgyermekes családainkra nehezedett. A munkakereső férfiak egy része katonai szolgálatot teljesített. Nagyobb család fenntartása, élelmezése nehéz gondokkal terhelte a család lelkét: az anyát. Őt viselte meg legjobban a töprengés, a segítenivágyás, küzdelme a puszta létért. Ez bevésődött arcába, szemébe, szívébe.

Súlyosbította a nehézséget egyes ruházati cikkek, főleg lábbeli beszerzésének nehézsége. A szülők nem sajnáltak pénzt és áldozatot, csak hogy gyermekeiket a mindennapi oktatásban részesíthessék, azonban anyagihiány miatt nem tudták őket lábbelivel ellátni. Iskolánk az illetékes hatóságokkal karöltve mindent megpróbált ennek leküzdésére, de sok tekintetben tehetetlen volt ezzel a bajjal. A mulasztások emiatt februárban és márciusban nagy méreteket öltöttek.

A tanév elején a gyakori légiveszély is megzavarta népiskolánk csendes munkáját. Ilyenkor hazaküldtük tanulóinkat. Az óvóhelyek elkészülte után csak a légiriadó elhangzásakor engedték a közellakó tanulókat haza, a többiekkel az óvóhelyre vonultunk. Természetes, hogy ez mind a fegyelmet lazította s munkánk eredményét csökkentette.

Hátrányára volt a rendszeres haladásnak az is, hogy a tanterület férfitagjai közül többen rövidebb-hosszabb időtartamra bevonultak hazafias szolgálatra. Ilyenkor osztályösszevonással vagy helyettesítéssel segítettünk. Az osztályvezető tanítók létszáma a tanév folyamán 14 és 18 között változott.

Március 19-én német katonákat szállásoltak el Központi népiskolánkban. Ezen idő alatt is sikerült a tanítás folytonos-

ságát biztosítani. Március 27-én kivonultak, de április 3-án újból a mi iskolánkba, még pedig minden helyiségébe tették át szállásukat április 17-ig, amikor elvonultak Sopronból.

Tanulmányi szempontból nem lehetett előnyös a tanév hirtelen, szokatlan korai, vizsga és évváró nélküli befejezése április 1-én. De meg kell nyugodnunk az illetékes hatóságok intézkedésében. A tanulók elmaradt továbbképzése pótolható. A legfontosabb, hogy a család legdrágább kincsét: a gyermeket ne érje támadás. Erre pedig az otthon, a falu biztonságosabb, mint az iskola, ahol százával érheti őket légítámadás. Ettől óvjon meg a Mindenható!

Beiratások. A beiratásokat az 1943—44. tanévre június 10—12-ig és október 28—30-ig tartottuk meg. Beiratkozott a mindennapi iskolába a tanév elején 699, évközben 6, összesen 705 tanuló és pedig 399 fiú és 306 leány. Évközben elköltözött vagy más iskolába lépett át 3 tanuló, meghalt 1 tanuló. Maradt a tanév végén 701 nyilvános tanuló és pedig 397 fiú és 304 leány.

A továbbképző (gyakorlati év) iskolába beiratkozott 67 tanuló és pedig 35 fiú és 32 leány.

A tanév megnyitása. A tanévet november 2-án nyitottuk meg gyermekistentisztelettel. A rendes tanítást november 3-án kezdtük meg.

A tanulóifjúság iskolánkénti elhelyezése. Deáktéri iskolánk minden helyiségét folyó tanévben is lefoglalták katonai kórház céljaira, így ebben a tanévben is csak a Központi iskola állt rendelkezésünkre. Az első hónapokban tantesztületünk kétharmada tanított délelőtt, egyharmada délután, hogy így jobban hasznosítsuk a délelőtt eredményesebb munkaidejét. Mikor az iskolai óvóhelyek elkészültek, az óvóhelyeken való arányos elhelyezkedés céljából az osztályok fele délelőtt, másik fele délután, februártól kezdve pedig a felső tagozat állandóan délelőtt, az alsó tagozat meg délután nyert oktatást.

Központi iskolai tantermeink egyébként délután is majdnem állandóan igénybe voltak véve. Itt tanítottuk a továbbképző iskola fiú- és leánycsoportját, az ifj. vöröskereszteseket és a cserkészeket. Itt adtunk tantermet a siketnéma intézeti tanárok két tanfolyamának, a felsőbb leányiskola és polgári leányiskola tanulóinak vallásoktatásra, a leventéknek, a konfirmandusok-

nak; bibliaórákhoz és gyűlésekhez a vizsgatermet és a tanítói szobát. Ugyanitt van az igazgatói iroda is. Hivatalos órák mindennap 10—1-ig.

A tanulóifjúság elhelyezése tagozat és osztály szerint. A miniszteri intézkedésre létesített 3 tagozatba a következőképp iratkoztak és helyezkedtek el tanulóink:

1. A magyar tagozatban 181 tanuló 4 tanító vezetése mellett. Itt volt egy I—II. vegyesosztály, egy III. vegyes-, egy IV. vegyes- és egy V—VIII. vegyesosztály.

2. A kétnyelvű tagozatban 343 tanuló 8 tanító vezetése mellett. Itt volt egy I. vegyesosztály, egy II. vegyes-, egy III. vegyes-, egy IV. vegyes-, egy V—VI. fiú-, egy V—VI. leány-, egy VII—VIII. fiú- és egy VII—VIII. leányosztály.

3. A német tagozatban 181 tanuló 4 tanító vezetése mellett. Itt volt egy II—V. vegyesosztály, egy V—VI. fiú-, egy VII—VIII. fiúosztály és egy VI—VIII. leányosztály.

A mindennapi iskolába beírt 705 tanuló közül 88 az I., 78 a II., 81 a III., 115 a IV., 101 az V., 97 a VI., 81 a VII. és 64 a VIII. osztályba járt.

S z e m é l y i ü g y e k. Szomorú szívvel emlékszem meg első helyen volt másodfelügyelőnkéről néhai *Rimler Pál* gazd. főtanácsos, iskolabizottságunk volt világi elnökéről, ki 1943. évi július havában elköltözött az élők sorából. Melegszívű, nemeslelkű ember volt, ki atyai türelemmel és szeretettel figyelte az iskola munkáját, a kis emberpalánták testi és szellemi növekedését. A tavalyi vizsgákra már nem tudott eljönni. Súlyos betegsége az ágyhoz láncolta. Virágcsokrot küldtünk betegágyához, hogy bórús gondolatait, fájalmát egy kis időre eltereljük. Meghatottan fogadta, de sajnos köszönetét már csak leánya tolmácsolta. Ő eltávozott. A hála és elismerés igaz érzésével gondolunk az elhúnytra, ez örzi emlékét kegyelettel szívünkben. — Az egyházközség a megüresedett iskolabizottsági elnöki állásba vitéz *dr. Hertay Zoltán* másodfelügyelőt hívta. Tisztelettel és szeretettel üdvözljük azon benső óhajjal, legyen népiskolánk megértő szószólója. — Május 1-én nyugdíjba vonult a kir. tanfelügyelőség sokévi vezetője, *Jung Miklós* tan. tanácsos. Évek óta látogatta a város és megye iskoláit. Vizsgálta, ellenőrizte és tapasztalatainak, valamint szaktudásának gazdag tárházából igye-

kezett a tanítóság segítségére lenni. 43 évi szakadatlan munkálkodás után találjon üdülést a pihenés csendjében, vidékünk természeti szépségében és ismerősei körében, hogy sokáig élvezhesse a nyugalom derűs éveit. — Utódja *Geleley Ervin*, akit tanítói szívünk melegével üdvözlünk.

Tantestületünk köréből a következő változásokról számolhatok be: *Pantzer Gertrud*, a kislétszámú osztály tavalyi ideiglenes vezetője a tanév elején a harkai evang. népiskolában helyezkedett el. — *Nitschinger János* dec. 1-én nyugdíjaztatta magát. Az erőltető iskolai munka, valamint az utolsó évek izgalmai megviselték szervezetét, idegzetét. Munkáját szorgalommal és nagy elméleti felkészültséggel végezte. Legyen pihenése ifjító erő részére, hogy nyugalomban és megbékéltségben még számos évet tölthessen családjá körében.

Katonai szolgálatot teljesített: *Friedrich Árpád*, tart. hadnagy, szept. 1. óta egész éven át. — *Lagler József*, tart. hadnagy, szept. 6-án szerelt le négyhónapos szolgálat után. Március 1-én ismét behívták. — *Kastner Samu* 1934. június 28-tól nov. 8-ig és május 1. óta. — *Wallentin Sámuel* 1943. július 1-től 21-ig. — *Palotay László*, tart. főhadnagy, október 9—nov. 6-ig és április 25. óta. — *Feiler Rezső* január 15-től április 20-ig. — *Tompa Géza*, tart. hadnagy, március 17—25-ig és április 11. óta és vitéz *Felkay Sándor*, tart. főhadnagy, május 11-től június 10-ig.

Preidl Lajos, tart. hadnagyot, a Kormányzó Úr a harctéren tanúsított bátor magatartásáért a Signum Laudissal tüntette ki. — *Eisele Frigyes* a Vkm. úr kinevezte a VII. fizetési osztályba. Gratulálunk!

Jubileum. Ebben az évben tantestületünkben *Friedrich Árpád* és *Palotay László* működésük 10., *Ziermann Márta* 15., *Kastner Samu* 20., vitéz *Felkay Sándor* 25., *Gats Sándor* 35. és *Polster Rezső* 40. évét töltötték be. Ezek a számok határkövek életpályánkon. Megállunk egy pillanatra és röpke tekintetet vetünk az elmúlt időre. Szívünket bántja egy-egy igazságtalan támadás vagy fájó gyanúsítás, mellyel megsebeztek. De ezt a lelki bérút tanítványaink ragaszkodása, szülői hála, elismerés, vagy a jól végzett munka tudata ismét földeríti. Ez a lelki napsugár adjon erőt, hogy a szülők legdrágább kincsének: a gyermek ne-

velésénél el ne lankadjunk. A Mindenható áldása kísérje a jubiléum munkáját a jövőben is!

A tantestület tagjainak továbbképzése. A tantestület teljes számban vett részt a *Jung Miklós*, tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő rendezésében Sopronban 1943. okt. 25-én tartott pedagógiai szemináriumon, ahol *Wallentin Samuel* olvasmánytárgyalást mutatott be nagy felkészültséggel, *Gottschling Károly* pedig a leventemunkáról tartott szakszerű előadást, — és a Sopronvármegyei Ált. Tanítóegyesület nov. 10-i gyűlésén, hol *Gottschling Károly* lelkes szavakkal munkaközösségre buzdította a tanítóságot.

Iskola vizsgálat. *Dr. Imre József* tü. fogalmazó, március 7-, 9- és 10-én, — egyházközségünk képviselőjében *Ziermann Lajos* esp.-lelk., isk. sz. elnök és vitéz *dr. Hertay Zoltán* másodfelügyelő, isk. biz. elnök pedig márc. 10-, 11- és 16-án látogatták meg iskolánk összes osztályait. Mind a világi, mind az egyházi látogatók az iskolai belső- és külső rendről, valamint az itt folyó munka komolyságáról és szakszerűségéről elismeréssel nyilatkoztak. — Az igazgató a szolgálati szabályzat szerint végezte látogatásait.

Egészségi állapot. A tanulók egészségi állapota kielégítő volt. Csak szórványosan fordult elő ragályos betegség.

A városi tisztiorvosok megtartották ősszel a szokásos szemvizsgálatot, télen a diftéria elleni oltásokat és tavasszal évváró után a himlő elleni újraoltást. — *Dr. Simon Pál*, várm. t. orvos, febr. 19-én látogatta meg iskolánkat. Megelégedéssel szemlélte az egyes helyiségeket és jóindulatú támogatásáról biztosított.

Iskolaorvosunk, *dr. Patthy Imre* törekvése katonai és polg. orvosai nagy elfoglaltsága mellett ebben a csonka évben arra irányult, hogy a tanulókat mindenekelőtt a fej tisztántartására szoktassa, ebben segítségükre legyen és hogy a szülőket felhívja gyermekeik különleges gyógykezelést igénylő bajaira.

A tantestület egészségi állapota az elmúlt évben nem mondható jónak. Vitéz *Felkay Sándor* szept. 1-től okt. 15-ig gyógykezelte magát ízületi bántalmak ellen. — *Nitschinger János* tanítói működésének utolsó hetében ideggyengeség lépett fel, mely csak a dec. 1-én történt nyugdíjaztatása utáni időben javult. — *Kindler Mihály* nov. 8-ától a tanév végéig

általános kimerültségre való hivatkozással orvosi bizonyítvány alapján betegszabadságon volt. — *Ziermann Márta* budapesti klinikai kezelés miatt 5 hetet volt kénytelen távolmaradni osztályából. — *Wallentin Sámuel* hülés folytán 3 hétig volt a betegszoba lakója. — *Felkl Irén* lázas influenza miatt 2 hétig küszködött, hogy egészségét ismét helyreállítsa. — *Berecz Zoltánné Hanzmann Stefánia* többszöri elmaradással 1 hetet töltött betegszabadságon. — 5 napig tartó betegség miatt hiányzott *Preidl Lajos*, 2 napig *Gottschling Károly*, 1 napig *Sziz Ella*. Örvendetes, hogy a sokféle betegség mindig kedvező kimenetelű volt.

Vallásos nevelés. Öt éve tombol a háború. Városok, országok pusztulnak el, megbecsülhetetlen kincsek, évezredes értékek esnek áldozatul a rombolás dühének. Az emberekből szinte kirtják a hitet, az embertársak iránti szeretetét.

Ennek káros hatása tanulóinknál is tapasztalható. A szeretetlenség, a vérontás, a bombatámadások embertelen kíméletlensége mély nyomokat szánt tanulóink érzékeny lelkében. Ezért kell a mai oktatásban a vallásos nevelésnek előkelő helyet biztosítani, hogy a háborúsülte durva behatások erejét csökkentjük és azok helyébe a keresztyén szellem erényeit plántálhassuk. Ezt célozza vallásos nevelésünk. A gyermek tanuljon hinni, bízni a Mindenhatóban és törvényei szerint élni, cselekedni. Bízni, hogy a háború vésses viharában is „övéit el nem hagyja, ki mindnyájunk édesatyja“.

Hazafias nevelés. A jelenlegi vérzivataros háború bőséges anyagot nyújt a hazafias neveléshez. Ebben a sorsdöntő küzdelemben, ahol népünk, nemzetünk sorsa, jövője forog kockán. honvédeink bajtársi hűséggel küzdenek a hatalmas szövetséges, a Német Birodalom harcosai oldalán. A nélkülözést, szenvedést és áldozatot népünk époly hősi lélekkel viseli, mint fegyelmezett szomszédja.

Ez a testvéri megértés és bajtársi közösség különben Sopron legszebb képe a multból. Sopron évszázadok óta a kétnyelvű polgárok megértő, békés otthona volt. Testvéri jóindulattal segítették egymást, akár magyar, akár német volt az anyanyelvük. A haza védelmében pedig mint hű bajtársak vérrel-vassal küzdöttek egymás mellett.

Ezt vetjük hazafias lelkesedéssel gyermekeink szívébe, hogy

ott egyszer hasonló tette serkentsen, hogy szülőföldjét és hazáját mindenki szeresse és becsülje.

Az iskolai ünnepélyek és rendezések száma a csonka évben megfogyott. Külön ünnepi istentiszteleten vettünk részt dec. 6-án, a Kormányzó Úr Öföméltósága névnapján. — Dec. 14-én a városházán rendezett népszavazási emlékünnepen jelentünk meg. — Dec. 22-én délután tartotta meg karácsonyaünnepélyét az Evangélikus Nőegylet a templomban, utána pedig kiostyást a vizsgateremben az Evang. Leányegylettel. — Március 15-én hazafias ünnepélyt rendeztünk, az ünnepi beszédet *Mühl Alfréd* tartotta. — Márc. 20-án ifjúságunk lelki szeme elé állítottuk magyar hazánk és egyházunk nagy fiát: *Kossuth Lajost*, halálának 50. évfordulója alkalmából, hogy életének hősiee küzdelméből és fáradhatatlan munkálkodásából hazafias lángot gyűjtsunk tanítványaink szívében.

Az Ifj. Vöröskereszt Egyletnek ebben az évben 32 tagja volt *Trostl Rezsőné* és *Szij Ella* vezetése alatt. Kézimunkával, olvasással és társasjátékkal foglalkoztak. Gyűjtöttek 170'40 P-t, mely összeget a tagsági díjjal: 21 P-vel együtt szegény tanulók segélyezésére fordítottak.

A tanulóifjúság a jótékony-ság szolgálatában. Népiskolánkban ez évben csak ősszel gyűjtöttünk jótékony célra. Eredménye 1604'20 P. Ebből jutott az evang. hadiárvaháznak Budapest 10'10 P, a rendelkezési alapnak 71'80 P, 18 Gyermekegyülekezet c. lap előfizetésére 72'30 P, 1450 P-t pedig rászoruló tanulók cipősegélyezésére fordítottunk. A májusi gyűjtés az idén a korai tanévzárás miatt elmaradt.

Katonáink részére osztályainkban gyűjtöttünk: 4498 cigaret-tát, 36 csomag cigarettadohányt, 19 csomag cigarettapapírt, 3 csomag pipadohányt, 3 drb. szivart, 100 doboz, 6 csomag, 4 levél gyufát, 20 drb. gyertyát és 1 csomag borotvapengét. — Gyermekestentiszteletek alkalmával a külmisszió javára 9'30 P, a G. A. gyámintézet javára 18'06 P folyt be.

A tanítótestület is az áldozatkészség szép példáját mutatta: Evang. templomunk orgonájának renoválására 1120 P-t, a bombakárosultak részére a törzsfizetés 8%-át, kereken 600 P-t és az evang. tanítók révfülöpi üdülőház céljaira 150 P-t adományozott.

A Soproni Magyar Férfidalkör a következő 10 német anyanyelvű tanulóknak adott jutalomkönyvet a magyar nyelvben tanúsított szép előmenetelükért: Bauer Erna, Leitner Teréz V. oszt., Göttl Károly, Köppel Lajos, Schneemann Ferenc, Unger Margit, Zethner Zsuzsanna VI. oszt., Leitner Mihály, Bschaden Irén VII. oszt. és Leitner Tóbiás VIII. osztályú tanulóknak.

Értelmi nevelés. A népiskola nincs elszigetelve a külvilágtól, a háború hullámai ide is be-becsapnak. Tanulóink napról napra érzik, átélik a mostani vészes idők nehézségeit, küzdelmeit. Ők is tapasztalják, hogy a legtöbb embernek olyan teendőt is kell vállalnia, amilyent eddig nem végzett. A háborús idők parancsa tehát azt izeni nekünk: Neveljük gyermekeinket a gyakorlati életre! Tudjon az élet minden körülményei közt helytállani, családjának, hazájának segítségére lenni.

Ebben a munkában nagyobb nehézséget okozott a két éve miniszteri engedéllyel létesített három tagozat: a magyar, német és kétnyelvű tagozat, mindegyik nyolc osztállyal. Addig Sopron néprajzi adottsága folytán magyar és kétnyelvű osztályokkal dolgoztunk. A magyar osztályokban is tanítottuk a német nyelvet, a kétnyelvű osztályokban pedig mindkét nyelvet gyakoroltuk egyenlő mértékben. Ennek eredménye a gyakorlatban jól bevált. Tanulóink iskolánk teljes osztottsága folytán elsajátították a magyar és német nyelvet, ami városunkban életszükséglet. Most mind a három tagozatban kombinált osztályokkal küzdünk.

Az értelmi nevelés szolgálatában áll a továbbképző iskola, mely az idén 1 fiú- és 1 leányosztályból állott. A fiúosztályban *Wallentin Sámuel*, a leányosztályban *Lagler József* tanított.

Ezt a célt szolgálta a kislétszámú (kisegítő) osztály is. A tanév elején felállítottuk 12 tanulóval, azonban a tanítók nagyobb számú behívása folytán előállott tanítóhiány miatt kénytelenek voltunk ezt az osztályt szüneteltetni és ezeket a tanulókat a normális osztályokba helyezni.

Tanítói és ifjúsági könyvtár. A tanítói könyvtárt a lefolyt tanévben is *Gats Sándor*, az ifjúsági könyvtárt pedig *Lagler József* kezelte. Az ifjúsági könyvtárban jelenleg 664 magyar és 719 német, összesen 1383 kötet van. A tanítói

könyvtár állománya 1617 kötet. A Schranz-féle könyvtárban van 531 kötet. Kérjük iskolánk barátait, hogy könyvtárunkat ajándékkönyvekkel gyarapítani szíveskedjenek.

Esztétkai nevelés. Ebben a csonka évben is arra törekedtünk, hogy tanulóink ízlését, szépérzékét fejlesszük. A gyermek vegye észre a szépet, találjon örömet benne és kövesse. Lásson példát, hogyan lehet egy különben rideg helyiséget virággal, kevés költséggel kedvessé, barátságossá tenni.

A szépérzék fejlesztésére kiválóan alkalmas a szépírás, rajz és kézimunka. E téren az anyaghiány és drágaság miatt szerényebb keretek közti munkakifejtéssel kellett megelégednünk.

A gyermekkar *Amminger Kálmán* énektanító vezetése mellett a lefolyt tanévben is a templomban és iskolai ünnepélyeken sikerrel szerepelt.

Testnevelés. Csak az az ember állja a harcot az élet minden terén, ki szellemi képességein kívül egészséges szervezettel is rendelkezik. Ezt mutatja az élet, erre tanít a háború.

Népiskolánk most is nagy gondot fordított a testnevelésre. Deáktéri szép tornatermünket ez évben is sajnálattal nélkülöztük. Központi iskolánk udvarán felváltva sorakoztattuk felsztályainkat tornához, ahol örömmel végezték a gyakorlatokat.

Ziermann Márta, Egész Margit, Mühl Alfréd és Friedrich Árpád a tavalyi tanév befejezése után 50 tanulóval 10 napig a Balaton mellett voltak testet-lelket üdítő kirándulásokon.

Iskolafürdő. Különböző körülmények miatt a téli hónapokban nem részesíthettük gyermekeinket annyiszor a fürdés áldásában, ahányszor szeretnénk volna. Pedig fürdőző tanítványaink jókedvvel élvezték a meleg víz, a zuhanyozás, szappanozás, masszírozás jótéteményeit. E téren csak az életviszonyok javulása hozhat kielégítő fordulatot.

383. Berzsenyi Dániel cserkészcsapat. *Gottschling Károly* parancsnok jelenti: A megrövidített tanév sok nehézsége dacára is folytatottuk munkánkat. Mese, játék, dal volt az a foglalkozási anyag, amellyel a 26 kiscserkész lelkét gazdagítottuk és szórakoztattuk. A nemzet és egyház több kiváló egyéniségéről ünnepélyes keretben emlékeztünk meg követendő példák

laként. Amikor csak tehetjük, a természet lágy ölén tartottuk meg összejövedeleinket.

Szegény tanulók segélyezése. Sopron szab. kir. város a főispáni akcióból juttatott szegény tanulóinknak 40 pár új cipőt, 20 új fiúöltönyt és 15 új leányruhát. Dec. 3-a óta a tanév végéig minden tanítási napon kapott 100 tanuló 2—2 di tejet és 200 tanuló 1—1 süteményt (bucit); az Evangélikus Nőegylet karácsonykor: 25 leányruhát és 3 fiúruhát, 6 fiúruhának 10 m szövetet és 1 pár jó cipőt; a helyi Gyámintézet-i Nőegylet szegény konfirmandusoknak 44 Újtestamentumot; az Evangélikus Leányegylet 7 szegény leánytanulónak új leányruhát; a „MANSZ” 12 leánynak és 8 fiúnak nagy értékben cipőt, ruhafélét és élelmiszert és az Áll. Leánygimnázium Vöröskereszt Egylete karácsonykor 5 leánynak értékes ruhafélét, cipőt, élelmiszert, játékot és uzsonnát adományozott.

Népiskolai inségalap. Készpénz adományok: Fritz Matild 4 P, Jakobei Lászlóné 3 P, Kiss Endréné 70 P, Jakobei Lászlóné 8 P, Kniep János 200 P, Grawats Ágostné 3 P, IV. magyar osztály 11 P, Nagy Endre 20 P, használt ruháért 20 P, összesen 339 P. Schranz Mihály és Emma alapítvány jövedelme 883'25 P, készpénzmaradvány a múlt évről 161'90 P, tavalyi tavaszi iskolai gyűjtésből 330 P, idei őszi iskolai gyűjtésből 1450 pengő. Rendelkezésünkre állott 3164'15 P. Ebből a tanév folyamán kiadtunk ruhafélékre, cipőre, talpalásra, tanszerre 2314 P 31 f-t. Készpénzmaradvány 1944. június 20-án 849'84 P. (A részletes elszámolást lásd a konventi pénztárban.)

Bírságpénzekből a város iskolánkknak átutalt 300 P-t, melyből 7 tanulónak csináltattunk cipőt.

A kölcsönkönyvtár jelenleg 2038 kötetből áll.

A Dr. Zergényi Jenő-alapítvány kamataiból 4 jómagaviseletű és jóelőmenetelű szegény tanuló kap a tanév végén egyenként 12'50 P-t. Az osztóbizottság folyó évi május hó 30-án tartott ülésén az 1943/44. tanévre ezen alap kamatait Bauer Erna, Juhász Gizella V., Göttl Károly és Karner Gertrud VI. osztályú tanulóknak ítélte oda.

Háborús viszonyok miatt rövidebbre szabott jelentésem vé-

gére értem. A csonka tanév fontosabb mozzanatait igyekeztem röviden vázolni. Megemlékeztem a háborúokozta nehézségekről, a lelkek romlásáról, de rávilágítottam az áldozatos szeretetre is, mely nemes szívekből sugárzott felénk.

Sopron város vezetősége részéről a főispán, a polgármesterné, a kir. tanfelügyelő, — továbbá az Evang. Nőegylet, az Evang. Leányegylet, valamint magánosok is jószívvel siettek segítségünkre, hogy sikeresen megküzdjünk a nyomor és közöny ellen. Hálás szívvel mondok köszönetet nekik minden támogatásukért, minden adományukért.

Egyúttal kérem, legyenek a jövőben is népiskolánk jótevői. Árasszanak a jövőben is meleg napsugarat virágos kertünkbe, hogy apró embercsemetéink legszegényebbjei el ne sorvadjanak, hanem a nekik jóleső segítő támogatásban szépen fejlődjenek.

Hála és dicsőség legyen a Mindenhatónak, ki megvédte iskolánkat, városunkat, hogy e vérzivataros esztendőben is csendes magvetést végezhattünk az ifjú szívekben és lelkekben.

Imádkozó lélekkel kérjük az élet leghatalmasabb irányítóját, vessen véget a fegyverek pusztításának, hogy építő munka kezdődjék a romokon és szívekben és a megbékélt emberek ismét örömet találjanak egymás támogatásában és keresztyén erények gyakorlásában.

Sopron, 1944. június 15-én.

Polster Rezső, igazgató.

Tájékoztató az 1944—45. iskolai évré.

Ha más felsőbb hatósági intézkedés nem történik, a jövő tanévre a beiratásokat szeptember 1-én és 2-án délelőtt 8-tól 12-ig a vizsgateremben, az évnnyitó istentiszteletet szeptember 5-én délelőtt 9 órakor a templomban tartjuk. A rendes oktatás szeptember 6-án kezdődik.

Tanköteles minden 6—15 éves gyermek. Az I. osztályba csak azokat vesszük fel, kik ez év június 30-ig töltik be 6. életévüket. Ezek kötelesek a beiratásnál himlőoltási bizonyítványt felmutatni. Akik nem Sopronban születtek, kötelesek anyakönyvi kiadvonatot hozni, melyet az áll. anyakönyvi hivatal állít ki díjmen-

tesen. A II—VIII. osztályba csak az „Értesítőkönyvecske” alapján vesszük fel a tanulókat.

Tandíjat csak idegenek és másvallású gyermekek fizetnek. Ez jelenleg 10 pengő egy évre.

A beiratások alkalmával minden gyermek beiratási díj címén 1 P-t, könyvtárjárulék címén szintén 1 P-t fizet. Ezen díjak fizetése alól csak azon tanulók menthetők fel, akik szegény-ségi bizonyítványt tudnak felmutatni. Ezekon kívül minden tan-köteles 50 fillért fizet értesítőre.

A tanulók névsora.

Namensverzeichnis der Schüler.

Jelmagyarázat: k = konfirmálkodott, * = ingyen könyveket kapott.

1. Magyar tagozat.

I—II. vegyesosztály: 48 tanuló. Osztálytanító: *Szij Ella*.

I. osztály: 26 tanuló. Arthofer József, Batta László, Becska Miklós, Csete Dezső, Dudás Jenő, Elek Róbert*, Galambos Jenő, Hammerl Károly, Joós János, Karner Mihály*, Kanitsch Mihály, Maurer Péter, Nagy Béla, Ritter Alfréd, Tóth János, Vágányi György, Zergényi János, Dér Éva, Fodor Eszter, Kanitsch Emma, Kerling Anna, Leitgeb Veronika*, Münnich Margit, Schárfy Mária, Schneemann Margit, Somogyi Ilona.

II. osztály: 22 tanuló. Batta Sándor, Gottschling Gyula, Hauer Ernő, Horváth Pál, Kiss Ernő, Kraxner Károly, Milley Gyula, Muhr Károly, Németh Gyula, Oberholzer Werner, Puskás Attila, Szabados Béla, Szedenits Dezső, Varsányi László, Völker Adolf, Brambach Anna, Hencz Julianna, Honti Hermina, Kiss Róza, Knabel Vilma, Kovács Ilona*, Török Glória.

III. vegyesosztály: 35 tanuló. Osztálytanító: *Trostl Rezsőné*.

Bergmann Zoltán, Csete Miklós, Dér Zoltán, Gabriel Gyula, Galambos István*, Hopp Jenő, Horváth József*, Kheim Teofil, Köppel István*, Püller Gyula, Ruzsovits Ernő, Simon Jenő, Tremmel Ottó, Unger Péter, Zergényi Jenő, Asbóth Lujza, Baán Teréz, Csiszlér Erzsébet, Deutsch Anna, Drescher Lujza, Erdi Éva, Feigl Paula, Gallai Teréz*, Halwax Katalin, Haramia Gizella, Hauer Mária, Heuwald Paula, Jäger Margit, Kelemen Etelka, Lichtl Zsófia*, Pék Magda, Poszel Mária*, Salamon Karolina, Trogmayer Ilona, Zehntner Erika.

IV. vegyesosztály: 52 tanuló. Osztálytanító: *Felkl Irén.*

Baán Imre, Becska Rezső, Bokor Károly, Boór Sándor, Buthy Sándor, Dávid Aurél, Drescher Ottó, Fiedler Károly, Fóris Károly, Glatz János, Horváth János, Kánitsch Károly, Kelemen Ferenc, Kraxner Ernő, Lajosi Károly, Oberholzer János, Ritter Béla, Schneeberger Adolf, Schneider Imre, Schranz Károly, Szántó János, Strassner Károly, Tóth János, Varga Ernő, Varsányi Lajos, Brieber Katalin, Felber Éva, Fodor Piroska, Haas Karolin*, Holzmann Ilona, Jauk Gabriella, Kalbantner Hedvig, Karner Anikó, Kelemen Éva, Kiss Júlia*, Kovács Katalin, Kovács Magdolna, Miletits Judit, Motzer Irén, Pfandler Paula, Pieler Erzsébet, Polstermüller Erzsébet (k), Poszel Ilona*, Pülner Jolán, Rátz Vilma, Ringhofer Erzsébet, Sárossy Róza*, Sátyor Éva, Sebestyén Erzsébet, Szabó Ilona, Timár Éva, Wojtech Ilona.

V—VIII. vegyesoszt.: 44 tan. Osztálytan.: *vitész Felkay Sándor.*

V. osztály: 15 tanuló. Ádám József*, Bella Géza*, Dahner Gyula*, Hencz Károly*, Horváth Jenő*, Schey Károly*, Szanyi Ferenc*, Bauer Erna*, Binder Mária*, Dankowszky Katalin*, Huber Terézia*, Schneeberger Lujza*, Sieger Margit*, Stadler Irén*, Tóth Olga*.

VI. osztály: 17 tanuló. Asbóth Tibor*, Gáspár Sándor* (k), Köppel Lajos*, Lenti Lajos*, Puskás József*, Puskás Lajos*, Schaul István*, Timár Oszkár* (k), Tremmel Gyula*, Becze Ilona*, Bojsza Éva* (k), Böhm Etelha*, Joó Jolán*, Juhász Gizella*, Poszel Piroska*, Sárossy Mária*, Zethner Zsuzsanna*.

VII. osztály: 4 tanuló. Baán László*, Pratinger Mihály* (k), Sipos István*, Szanyi György*.

VIII. osztály: 8 tanuló. Kasper Károly* (k), Kern Rezső* (k), Polák Dezső*, Puskás Sándor* (k), Reisner Lajos*, Tremmel Lajos* (k), Arthofer Paula* (meghalt), Binder Róza Aranka*.

2. Kétnyelvű tagozat.

I. vegyesosztály: 62 tanuló. Osztálytanító: *Lagler József, később Gats Sándor.*

Bauer Károly, Bierbaum Lajos, Bierbaum Mihály, Bruckner Nándor, Dahner Gyula, Dahner Károly, Fiedler Mihály, Fiedler Pál, Fleischhacker Mihály, Gallai Antal, Graf Imre, Györkös János, Kerling Gusztáv, Kheim Pál, Kogler Károly, Lichtl György, Lichtl Nándor, Marks Rezső, Moderer Kristóf, Müllner Károly, Preidl Mihály, Salamon Ferenc, Stubenvoll Vilmos, Tremmel Károly, Tschürtz Károly, Tschürtz Nándor, Unger János, Weisz Károly, Wendelin Lajos, Wolfbeisz Lajos, Zethner Pál, Zenger András, Bauer Hedvig, Bönditz Mária, Fleischhacker Edit, Franek Erzsébet, Heuwald Katalin, Huber Anna, Kardos Edit, Leitner Erzsébet, Marton Edit, Marx Éva, Payer Teréz, Prinner Katalin, Rosenmayer Karolin, Salamon Teréz, Schneider Irma, Schöll Mária, Söre Erzsébet, Steiner Erzsébet, Stüber Karolin, Tiefbrunner Katalin, Tremmel Margit, Tschürtz Margit, Unger Mar-

git, Varga Piroska, Weber Teréz, Weisz Mária, Wendelin Erzsébet, Wendelin Vilma, Wolfbeisz Katalin, Wolfbeisz Zsófia.

II. vegyesosztály: 50 tanuló. Osztálytanító: *Mühl Alfréd.*

Birnbaum Mihály a), Birnbaum Mihály b), Boór Ede, Böhm Pál, Göttl János, Göttl Lajos, Göschl Gyula, Holzmann Ede, Holzmann Miklós, Huber György, Kappel Pál, Knabel Pál, Limberger Károly*, Mahr Ferenc, Marechal Kurt, Preidl Gottfried, Prinner János, Rokobauer Róbert, Schmidt Róbert, Schranz Károly, Schwenk Alfonz, Stubenvoll Mihály, Szukitsch András, Tirnitz Nándor*, Töttl Mátyás, Weber Nándor, Wehofer Richárd, Weisz Károly*, Birnbaum Teréz, Binder Erzsébet, Böröcz Paula, Hajna Erzsébet, Haas Erzsébet, Holzmann Lujza, Hotz Teréz, Kastner Teréz, Luka Mária, Major Henrietta, Menyhardt Hilda, Pfandler Erzsébet, Preidl Teréz, Schneider Erzsébet, Schuh Orsolya, Schwenk Mária, Szántó Katalin, Temesi Vilma, Unger Irén, Wehofer Karolina, Zimonyi Erzsébet, Schranz János.

III. vegyesosztály: 37 tanuló. Osztálytanító: *Egész Margit.*

Báthge Károly, Bierbaum Károly, Böhm Lajos, Felix József*, Felix Pál, Fiedler Konrad, Fiedler Nándor*, Halvax Gusztáv, Karner Károly, Kerling Mihály*, Lackner Károly, Leyrer Pál, Lux Róbert*, Mahr Mihály, Marechal Károly, Marks Nándor, Marx Nándor*, Pfandler Samu, Schey András, Weihnacht József, Boór Margit*, Boór Róza*, Feick Irma* (k), Fleischhacker Anna, Fleischhacker Mária, Göttl Mária*, Griechisch Karolina, Steiner Emilia, Kastner Erzsébet (k), Kerling Mária*, Koth Rozália, Lux Mária*, Mankovits Katalin, Prinner Gabriella, Schöll Erzsébet*, Schrödl Terézia, Tschürtz Gabriella.

IV. vegyesosztály: 58 tanuló. Osztálytanító: *Ziermann Márta.*

Boór Vilmos*, Fleischhacker András*, Fonyó Rezső, Gazda Ede, Graf József*, Grosz Károly, Grosz Mihály*, Haicz Ernő*, Heindl Samu* (k), Holzmann Lajos, Huber Tófor*, Kappel Nándor*, Kastner Samu, Kogler Vilmos, Lichtl János*, Mahr Vilmos*, Rath János, Ramberger Ernő, Ringhofer Károly*, Patzer Ernő, Scharfy Gusztáv*, Scheibl Rezső, Schmidt Ferenc, Schottner Lajos, Schöll Károly* (k), Steiner Pál, Szukits Lajos* (k), Trackl Károly, Vig Ferenc, Wehofer József*, Wolfbeisz Lajos, Wolfbeisz Mihály, Zebéner Mihály, Zergényi Győző*, Bauer Hermína, Bönditz Terézia*, Bruckner Emilia, Dahner Hermína, Dahner Margit, Grafl Zsuzsanna, Halvax Erzsébet, Huber Anna*, Jung Margit, Knabel Gertrud, Kogler Margit*, Leitner Erzsébet, Limberger Erzsébet*, Mahr Margit*, Pfandler Mária, Pohl Terézia*, Rätz Terézia, Scharfy Mária, Schottner Erzsébet, Schrantz Katalin, Strassner Erzsébet*, Weihnacht Erzsébet, Weihnacht Karolin, Zenger Mária*.

V—VI. fiúosztály: 39 tanuló. Osztálytanító: *Gottschling Károly.*

V. osztály: 27 tanuló. Boór József*, Eszler Sándor, Feiler József, Fleischhacker József*, Fleischhacker Károly*, Fleischhacker Nándor*, Graf

Károly*, Grosz Nándor*, Hainer Vilmos*, Holzmann Lajos*, Kranixfeld Rezső*, Köppel Tófor, Lang Gusztáv*, Lerner Győző, Lux Tóbiás*, Max Nándor*, Nehrer László*, Rath Ferenc*, Reisner Vilmos*, Rosenmayer Károly*, Schneider Tófor*, Stubenvoll Nándor, Stuiber Samu, Szántó Lajos, Weiszbeck Frigyes, Weiszbeck Lajos, Wilfing Károly*.

VI. osztály: 12 tanuló. Balaskó Ferenc*, Göttl Károly*, Heissenberger Lajos, Holndonner János*, Karner Lajos*, Krug Róbert, Salamon Pál (k), Schneemann Ferenc* (k), Steeg Albert (k), Steiner Samu (k), Wurm Tófor*, Zethner Károly.

V—VI. leányosztály: 35 tanuló. Osztálytanító: *Preidl Lajos*.

V. osztály: 15 tanuló. Biehler Elza*, Dahner Irén*, Eszler Paula, Feichtinger Katalin*, Fürst Karolin, Göttl Katalin, Graf Vilma, Holzmann Gabriella, Jung Janka*, Marx Erzsébet*, Pfandler Erzsébet, Sefcsik Magdolna, Tremmel Teréz*, Tschurl Karolin, Zettl Anna*.

VI. osztály: 20 tanuló. Brand Éva (k), Brand Gertrud (k), Feldinger Erzsébet, Félix Rozália, Göttl Erzsébet*, Göschl Teréz, Hammel Mária* (k), Horváth Margit (k), Jung Mária (k), Karner Gertrud, Lackner Teréz, Leitner Teréz, Lichtl Vilma*, Marton Margit, Pekovits Éva, Ringhofer Mária* (k), Salamon Katalin*, Tschürtz Mária, Tschürtz Zsuzsanna*, Unger Margit.

VII—VIII. fiúosztály: 35 tanuló. Osztálytanító: *Tompa Géza*.

VII. osztály: 15 tanuló. Bauer János, Binder Jenő* (k), Boór Ferenc* (k), Dahner Lajos*, Herbich Ervin, Leitner Tóbiás, Marx András*, Moderer Károly, Patzer András*, Posch Pál, Salamon Rezső, Schöll Ignác, Tschürtz Antal, Wolfbeisz Gyula, Zenger Adolf*.

VIII. osztály: 20 tanuló. Binder Kálmán*, Fiedler Gyula, Finsinger István, Graf Lajos, Hareter Nándor, Holndonner Hermann, Jung Károly, Lang János, Leitner Károly a), Leitner Károly b), Moderer Samu, Reisner Nándor*, Salamon Károly, Scharfy Lajos*, Schottner Nándor, Szukits Ede, Unger András, Wolfbeisz Samu, Wolf Samu, Zergényi Pál.

VII—VIII. leányoszt.: 26 tanuló. Osztálytanító: *Berecz Zoltánné*.

VII. osztály: 19 tanuló. Bschaden Irén (k), Deákkuti Teréz, Dorn Zsófia, Farkas Ibolya (k), Fiedler Erzsébet (k), Fiedler Irma (k), Fiedler Lujza (k), Fleischhacker Teréz (k), Göttl Lujza*, Kern Anna (k), Lerner Katalin (k), Reisner Erzsébet*, Rosenmayer Margit*, Schey Margit, Steiner Lujza (k), Steinhofer Irma, Völker Erzsébet*, Zethner Zsófia, Zettl Ida*.

VIII. osztály: 7 tanuló. Eszler Margit, Finsinger Frida, Kappel Katalin, Karner Margit, Schelly Lujza, Steinhofer Irén (k.), Schmidt Mária.

3. Német tagozat.

II—V. vegyesosztály: 32 tanuló. Osztálytanító: *Eisele Frigyes*.

II. osztály: 6 tanuló. Handler Nándor, Pilz Ferenc, Hainer Éva*, Reisch Mária*, Reiszner Margit*, Weisz Anna*.

III. osztály: 8 tanuló. Birnbaum András*, Birnbaum Károly*, Birnbaum Nándor*, Kappel Henrik*, Mulzer Róbert*, Straszner Gyula*, Straszner Mihály*, Tschürtz Károly*.

IV. osztály: 4 tanuló. Lichtl Mihály, Stubenvoll János*, Weisz Károly*, Weisz Ottó*.

V. osztály: 14 tanuló. Fiedler Róza, Fleischhacker Zsófia*, Graf Katalin, Holndonner Mária*, Kerling Emilia, Kretschmayer Gertrud, Lichtl Erzsébet, Schranz Borbála*, Schranz Teréz, Schuh Teréz, Tielbrunner Lujza, Tschürtz Katalin, Unger Margit, Zwaller Mária*.

V—VI. fiúosztály: 61 tanuló. Osztálytanító: *Kastner Samu.*

V. osztály: 30 tanuló. Bauer Frigyes, Bruckner Nándor, Bruckner Pál, Dahner Lajos*, Feldinger Lajos, Göttl György, Hohlweg Walter, Holzmann Lajos, Kastner Nándor a)*, Kastner Nándor b), Köppel Tófor, Lagler Nándor, Moderer Kristóf, Nagy Ottó*, Patzer Károly, Preidl Nándor, Reisch Károly, Schmidt András, Schranz Mihály*, Schranz Nándor, Schranz Ottó, Steiner János, Stubenvoll Lajos, Tremmel Pál, Tremmel Vilmos, Tschürtz Alfréd, Wendelin Károly, Wolfbeisz Károly*, Zenger András, Zethner Lajos*.

VI. osztály: 31 tanuló. Artner Nándor, Bernhardt Lajos, Bruckner Károly, Göttl Nándor, Griechisch Vilmos (k), Hammerl Lajos*, Handler Lajos, Handler Nándor (k), Heuwald Nándor, Hohlweg János, Holzmann Lajos*, Karner Nándor*, Kogler Lajos*, Koth József*, Kreiszl Lajos, Nagy Sándor*, Pastler János (k), Ringhofer Alfréd (k), Ringhofer Ferenc*, Rosenmayer Pál*, Scharfy Ferenc*, Schmidt Antal, Schranz Mihály*, Schwenk István*, Simon Ede (k), Steeg Mihály, Steiner Károly (k.), Taschner Ferenc, Tschürtz Pál, Wolfbeisz Pál*, Zeberer Mihály*.

VII—VIII. fiúosztály: 36 tanuló. Osztálytanító: *Palotay László.*

VII. osztály: 19 tanuló. Bauer Nándor (k), Fickert Károly (k), Fiedler Pál (k), Graf Károly*, Grosz Gyula* (k), Holzmann Ede, Holzmann Samu* (k), Karner Lajos*, Kastner Károly*, Knabel Henrik*, Kröller Henrik, Leitner Mihály, Linzer Nándor (k), Moser Ottó, Ringhofer János, Scharfy Károly (k), Schöll András*, Schranz Mihály, Zeberer Viktor.

VIII. osztály: 17 tanuló. Bauer Nándor, Bierbaum János, Bierbaum Lajos, Drescher János, Grafl Károly, Kastner Károly, Kastner Lajos, Koth Vilmos*, Piller Mihály, Schmidt Ferenc, Trackl Gyula, Tremmel Nándor, Tschürtz Nándor, Welles János, Wohlmuth János, Wendelin Lajos, Wolf István.

VI—VIII. leányoszt.: 52 tanuló. Osztálytan.: *Wallentin Sámuel.*

VI. osztály: 17 tanuló. Bierbaum Teréz* (k), Birnbaum Margit* (k), Dahner Paula, Dorn Teréz (k), Halicska Karolin, Hohlweg Zsófia*, Lang Katalin* (k), Lang Teréz* (k), Marx Erzsébet*, Pfandler Hermina, Rath Terézia, Rieger Eleonóra, Sommer Teréz, Strassner Vilma*, Szukits Katalin, Wabel Edeltraud, Wurm Erzsébet (k).

VII. osztály: 24 tanuló. Bauer Lujza*, Bierbaum Terézia (k), Bruckner Lujza*, Dorn Teréz*, Feigl Irma*, Feldinger Karolin*, Friedl Mária (k), Gallai Zsuzsanna* (k), Heuwald Katalin (k), Holzmann Margit*, Kastner Terézia* (k), Kocsis Terézia, Lenk Emilia, Reisinger Teréz*, Schneeberger Erzsébet (k), Schranz Karolin* (k), Steeg Katalin (k), Steiner Erzsébet, Stubenvoll Terézia* (k), Tremmel Teréz, Wellesz Teréz*, Weiszbeck Irén* (k), Wolfbeisz Mária*, Zeberer Zsófia* (k).

VIII. osztály: 11 tanuló. Bierbaum Róza*, Fiedler Teréz, Graf Karolin* (k), Kogler Paula*, Mulzer Katalin*, Reisch Karolin*, Röck Emilia, Tremmel Zsuzsanna, Tschürtz Zsuzsanna, Wolfbeisz Erzsébet, Ziller Margit*.

A továbbképző iskola fiúosztálya: 35 tanuló: Osztálytanító:
Wallentin Sámuel.

Bauer Nándor, Bierbaum Károly, Boór János, Bruckner Mihály, Drescher Gottlieb, Eszler Ottó, Feldinger Tófor, Finsinger (Tófor) Károly, Fleischhacker Károly, Göttl Tófor, Göttl Lajos, Grosz Mihály, Heindl János, Heuwald Károly, Hohlweg Ferenc, Holzmann Róbert, Holzmann Mihály, Karner János, Kastner Károly, Ley Ferenc, Lőrincz István, Preisinger Samu, Scharfy Lajos, Schmidt Károly, Schmidt Mihály, Schranz Károly, Schranz Lajos, Somogyi Jenő, Steeg Richárd, Strassner Lajos, Trackl Pál, Unger Mihály, Warschilka Ödön, Weiszbeck Samu, Wolfbeisz Károly.

A továbbképző iskola leányosztálya: 32 tanuló. Osztálytanító:
Lagler József.

Bauer Augusztá, Bauer Anna, Bauer Erzsébet, Bierbaum Hedvig, Dahner Vilma, Ernst Margit, Fiedler Mária, Gmeiner Gizella, Gosztola Margit, Hainer Margit, Hammel Karolin, Hohlweg Katalin, Holzmann Teréz, Holzmann Margit, Kappel Ilona, Kastner Teréz, Kerling Teréz, Kheim Erzsébet, Knabel Paula, Lagler Lujza, Lichtl Karolin, Lichtl Mária, Lichtenecker Karolin, Mulzer Karolin, Nehrer Erzsébet, Preidl Lujza, Rosenmayer Hedvig, Salamon Lujza, Sieger Teréz, Steiner Vilma, Stubenvoll Lujza, Weisz Katalin.

Kurzgefasste Geschichte des Schuljahres 1943—44.

Ein bewegtes, mit vielen Schwierigkeiten und Sorgen belastetes Schuljahr liegt hinter uns. Schon der Beginn erfüllte Eltern und Lehrer mit Herzeleid. Denn die Tore der Schule durften erst am 1. November geöffnet werden. In der fünf Monate währenden Ferienzeit waren die Kinder den Versuchungen und üblen Einflüssen der Straße in erhöhtem Maße ausgesetzt, was wir dann bei der Lern- und erzieherischen Arbeit leider feststellen mußten. Aber auch die einzelnen Familien hatten ihren schweren Kampf: Väter und Brüder wurden wiederholt zum vaterländischen Dienst eingezogen, und die immer steigende Teuerung stellte die Mütter vor schier unüberwindliche Aufgaben. Kein Wunder, wenn Kummer und Sorgen tiefe Furchen in das Antlitz der Mutter zeichneten. Doch auch die Gemüter und Nerven der Kinder wurden arg herangezogen. Wieder kam uns da unsere treue Mitarbeiterin, die Mutter, zu Hilfe, der kein Opfer und keine Mühe zu groß war, wenn es um das geliebte Kind ging. Wie oft aber blieben die bestgemeinten Bemühungen der Eltern ergebnislos! Dies bezieht sich besonders auf das fast vergebliche Bemühen um Schuhwerk. Davon sprechen auch die bedauernd hohen Zahlen der Schulversäumnisse.

Unsere ruhige Arbeit wurde auch durch die häufigen Luftalarme ganz besonders gestört. Die Luftschutzräume der Schule wurden erst in den letzten Wochen des Schuljahres fertig, so daß wir die Kinder bis dahin bei Luftgefahr nach Hause schicken mußten. Auch dieser Umstand trug zur Lockerung der Disziplin unter den Kindern bei. Auch wurden viele Lehrer auf kürzere oder längere Zeit zu militärischem Dienst einberufen. Da würde

nun mit Klassenzusammenziehung oder Stellvertretung der Unterricht in allen Klassen gesichert. Die uns noch übriggebliebene Zentralschule wurde zum wiederholten Male von der deutschen Wehrmacht besetzt. Aus diesem Grunde, aber auch der Luftgefahr wegen mußten wir teils vormittag, teils nachmittag unterrichten.

Das ansonsten schon verkürzte Schuljahr wurde auf Verordnung des Unterrichtsministers ganz unerwartet — ohne Prüfungen und Schlußgottesdienst — am 1. April geschlossen. So beklagenswert das auch schien, wir mußten uns fügen. Der versäumte Lehrstoff läßt sich zum Teil nachholen, sollte aber nur einem unserer Kinder in der Schule bei einem Luftangriff ein tödlicher Unfall zustoßen, das wäre ein unersetzlicher Verlust.

Der Allmächtige bewahre unsere Kleinen und unsere Gemeinde auch fernerhin vor den Schrecken und Opfern des Luftkrieges!

Einschreibungen. Die Einschreibungen für das verflossene Schuljahr wurden am 10—12. Juni und 28—30. Oktober abgehalten. Es wurden in die Alltagsschule zu Beginn des Schuljahres 699, während des Schuljahres 6, zusammen also 705 Kinder eingeschrieben. Während des Schuljahres traten 3 Kinder aus, 1 Kind starb und so betrug die Schülerzahl am Ende des Schuljahres 701, und zwar 397 Knaben und 304 Mädchen.

In die Wiederholungsschule wurden 67 Schüler eingeschrieben und zwar 35 Knaben und 32 Mädchen.

Eröffnung des Schuljahres. Das Schuljahr wurde am 2. November mit einem feierlichen Kindergottesdienst eröffnet. Der regelmäßige Unterricht begann am 3. November.

Einschulung der Kinder. Unsere Schule am Deákplatz wurde auch in diesem Schuljahre als Militärspital in Beschlag genommen, so daß uns nur die innere Stadtschule zur Verfügung stand. Hier unterrichteten wir auch die Knaben und Mädchen der Fortbildungsschule, die Rotkreuz-Gruppe und unsere Pfadfinder. Hier ist auch die Kanzlei des Direktors. Amtsstunden täglich von 10—1 Uhr.

Die Aufnahme und Einschulung in die vor 2 Jahren auf ministerielle Verordnung errichteten drei Abteilungen geschah folgendermaßen:

1. In die ungarische Abteilung meldeten sich 181 Schüler. Da hatten wir eine I—II., eine III., eine IV. und eine V—VIII., lauter gemischte Klassen.

2. In die zweisprachige Abteilung meldeten sich 343 Schüler. Da hatten wir eine I. gemischte, eine II. gemischte, eine III. gemischte, eine IV. gemischte, eine V—VI. Knaben-, eine V—VI. Mädchen-, eine VII—VIII. Knaben- und eine VII—VIII. Mädchenklasse.

3. In die deutschsprachige Abteilung ließen sich 181 Kinder einschreiben. Denen errichteten wir eine II—V. gemischte, eine V—VI. Knaben- eine VII—VIII. Knaben- und eine VI—VIII. Mädchenklasse.

Von den 705 Schülern der Alltagsschule gingen 88 in die erste, 78 in die zweite, 81 in die dritte, 115 in die vierte, 101 in die fünfte, 97 in die sechste, 81 in die siebente und 64 in die achte Klasse.

Personalangelegenheiten. Mit betrübter Seele gedenke ich an erster Stelle unseres einstigen Vizelokalinspektors und weltlichen Präses der Schulkommission, des ökonomischen Oberrates weiland *Paul Rimler*, der anfangs Juli 1943 sanft in dem Herrn entschlief. Er war ein Mann von seltener Herzensgüte, der das Schaffen der Schule und das körperliche und geistige Emporsprießen unserer Schüler mit inniger Freude und großer Aufmerksamkeit beobachtete. An den Prüfungen des vorigen Jahres vermißten wir ihn alle. Eine schwere Krankheit hielt ihn gefangen. Aus der Schulprüfung, wo er immer gerne teilnahm, übersandten wir ihm einen Blumenstrauß, um seine trüben Gedanken zu verscheuchen und sein Gemüt auf eine kleine Weile zu erheitern. Innig gerührt dankte er, doch diesen Dank übermittelte — leider — nur mehr seine Tochter, da er kurze Zeit darauf verschied. Die Liebe und Hochachtung unseres Lehrkörpers wird sein Andenken in den Herzen bewahren. — Zum weltlichen Schulkommissionspräses wurde nun von der Kirchengemeinde Vizelokalinspektor Held *Dr. Zoltán Hertay* berufen. Wir begrüßen ihn in Liebe und Verehrung mit der innigen Bitte, er möge die Interessen unserer Schule mit Wohlwollen fördern. — Nach 43-jähriger Dienstzeit trat der allgemein geachtete Leiter unseres Schulinspektorates

Studienrat *Nikolaus Jung* in Pension. Jahraus-jahrein besuchte er alle Volksschulen des Komitates und war als kluger Fachmann mit reicher Erfahrung ein verständnisvoller Berater der Lehrerschaft. Wir wünschen ihm, daß er nach unermüdlicher Tätigkeit in der Stille des Ausruhens, in der prächtigen Natur unserer Umgebung und in lieben Kreisen seiner Allernächsten noch viele Jahre in guter Gesundheit erlebe. — Sein Nachfolger wurde *Ervin Gelety*, den wir mit warmen Herzen willkommen heißen.

Aus unserem Lehrkörper melde ich folgende Veränderungen: *Gertrud Pantzer*, die provisorische Leiterin unserer Aus-hilfsklasse im vorigen Jahre, wurde anfangs September zur evang. Schule in Harka berufen. — *Johann Nitschinger* ging am 1. Dezember in Pension. Die aufreibende Arbeit der Schule und die Aufregungen der letzten Jahre griffen seine Gesundheit und Nerven an. Er war ein stiller, bescheidener Schulmann, der seine Schüler stets mit Güte und Nachsicht leitete. Seine Arbeit verrichtete er mit Fleiß und fachmännischer Belesenheit. Das völlige Ausschalten jedweder Schularbeit und die friedliche, häusliche Beschäftigung in der nervenberuhigenden Stille seiner Löwerwohnung werde ihm zur Lebensquelle, die ihm Kraft und Gesundheit spende, daß er im Kreise seiner Familie noch viele Jahre in Frieden genieße.

Militärdienst leisteten: Reserveleutnant *Árpád Friedrich* seit 1. September ganzes Jahr hindurch. — Reserveleutnant *Josef Lagler* rüstete am 6. September nach viermonatigem Dienst ab, wurde aber am 1. März wieder einberufen. — *Samuel Kastner* diente vom 28. Juni 1943 bis 8. November und seit 1. Mai. — *Samuel Wallentin* vom 1. bis 21. Juli 1943. — Reserveoberleutnant *Ladislav Palotay* vom 9. Oktober bis 6. November und seit 25. April. — *Rudolf Feiler* vom 15. Januar bis 20. April. — Reserveleutnant *Géza Tompa* vom 17—25. März und seit 11. April und Reserveoberleutnant *Held Alexander Felkay* vom 11. Mai bis 10. Juni.

Reserveleutnant *Ludwig Preidl* wurde vom Reichsverweser für tapferes Verhalten vor dem Feind mit dem Signum Laudis ausgezeichnet. — *Friedrich Eisele* wurde vom Unterrichtsmi-

nister in die VII. Gehaltsklasse ernannt. Beiden gratulieren wir herzlich!

Jubiläum. Mit freudiger Ergriffenheit erwähne ich, daß *Árpád Friedrich* und *Ladislaus Palóay* 10 Jahre, *Martha Ziermann* 15 Jahre, *Samuel Kastner* 20, Held *Alexander Felkay* 25, *Alexander Gats* 35 und *Rudolf Polster* 40 Jahre in ihrem Berufe als Lehrer und Erzieher tätig sind.

Diese Zahlen sind Grenzsteine auf unserer Lebensbahn. Einen Augenblick stehen wir stille und überblicken flüchtig den zurückgelegten Lebenspfad. Da merken wir, daß so manche Dornen des Undankes oder ungerechter Verläumdung unser Herz mit Wehmüt erfüllen. Das soll uns jedoch nicht verdrießen, sondern zu noch größerer Arbeitsleistung anspornen. Die Anhänglichkeit unserer Schüler, die verständnisvolle Gewogenheit vieler Eltern gibt Kraft zu neuer Aussaat.

Der Allmächtige segne auch ferner das Wirken obiger Jubilanten!

*

Selbst- und Fortbildung der Lehrer. An dem von Studienrat, kön. Schulinspektor *Nikolaus Jung* arrangierten päd. Seminar nahm unser Lehrkörper vollzählig teil, ebenso an der Generalversammlung des Allg. Lehrervereines unseres Komitates.

Schulvisitation. Vom 7—10. März besuchte *Dr. Josef Imre*, Konzipist im königl. Schulinspektorat, vom 10—16. März aber Senior *Ludwig Ziermann* und Vizelokalinspektor Held *Dr. Zoltán Hertay* alle Klassen unserer Schule. — Sowohl die Vertreter der weltlichen, als auch der kirchlichen Behörde äußerten sich über die äußere und innere Ordnung an unserer Schule, sowie auch über die in der Schule geleisteten Arbeit in anerkennender Weise. — Der Schuldirektor besuchte die Klassen im Laufe des Jahres mehrmals, auch überprüfte er die Kataloge und Lehrskizzen der Lehrer, sowie die schriftlichen Arbeiten und Zeichnungen der Schüler.

Der Gesundheitszustand unserer Schuljugend war im allgemeinen zufriedenstellend. Verhältnismäßig wenig Erkrankungen gefährdeten die Gesundheit unserer Schüler.

Die alljährliche Augenvisitation wurde im Herbst, die Impfung gegen Diphtherie im Winter und die zweite Schutzpockenimpfung wurde im Laufe des Frühjahrs vorgenommen.

Schularzt Dr. Emmerich Patthy war sowohl von militärischer als auch von bürgerlicher Seite sehr in Anspruch genommen. Sein Hauptbestreben war daher, unsere Jugend in der Reinhaltung des Kopfes und der Haare anzuspornen. Bemerkte er an den Kindern ein besonderes Übel, so verständigte er davon die Eltern.

Der Gesundheitszustand unseres Lehrkörpers war im verflossenen Schuljahre nicht günstig. Viele Lehrer wurden von verschiedenen Krankheiten heimgesucht und konnten während dieser Zeit ihre Klassenarbeit nicht versehen. So stand Held *Alexander Felkay* vom 1. September bis 15. Oktober in ärztlicher Behandlung wegen Gelenksrheumatismus. — *Johann Nitschinger* litt in der letzten Woche seiner Wirksamkeit an Nervenschwäche, von der er sich erst nach seiner Pensionierung nach und nach erholte. — *Michael Kindler* befindet sich seit 8. November laut ärztlichem Zeugnis wegen allgemeiner Erschöpfung auf beständigem Krankenurlaub. — *Martha Ziermann* verbrachte 5 Wochen in klinischer Behandlung in Budapest. — *Samuel Wallentin* war wegen Verkühlung 3 Wochen ans Krankenlager gefesselt. — *Irene Felkl* kämpfte 2 Wochen mit einem heimtückischen Fieber um ihre Gesundheit wieder zu eringen. — Frau *Stephanie Berecz geb. Hanzmann* war mit mehrmaligem Fernbleiben 1 Woche im Krankenurlaub. — Krankheitshalber versäumte noch *Ludwig Preidl* 5 Tage, *Karl Gottschling* 2 Tage und *Ella Szij* 1 Tag. — Wegen anderwärtiger Inanspruchnahme fehlte noch *S. Wallentin* 8 Tage. — Während all diesem Fernsein der Kollegen besorgte stets der Lehrkörper ihre Vertretung.

Religiöse Erziehung. Es tobt der Krieg schon im 5. Jahre. Städte und Länder werden verwüstet, tausendjährige Kulturdenkmäler und Kunstschatze von unberechenbarem Werte fallen der blinden Wut des Krieges zum Opfer. Glaube und Nächstenliebe werden in den Herzen beinahe ausgerottet, Roheit, Haß und Rache verbreitet. Die schädliche Wirkung dieses Umstandes ist auch bei unseren Schülern bemerkbar. Deswegen

müssen wir der religiösen Erziehung im Unterrichte einen Ehrenplatz sichern, daß wir den verderblichen Einfluß der Kriegszeit auf Herz und Seele schwächen und an dessen Stelle christliche Gesinnung erziehen. Das Kind lerne dem Allmächtigen vertrauen und nach seinen Gesetzen zu leben. Auch in dieser schwerbedrängten Gegenwart fühle es, daß Gott unser Vater ist, der die Seinen nicht verläßt.

Patriotische Erziehung. Hier gilt es jene Tugenden zu erwecken, und zu pflegen, die unser Volk verbinden, verbrüdern und zu einem starken Ganzen vereinen in Stadt und Land. Die tausendjährige Vergangenheit unserer Nation spricht in beredter Sprache davon: Wenn Eintracht in der Nation war, stand unser Land in Blüte, da waren die Bürger glücklich und zufrieden. Um dieses Glück, um diesen Frieden stehen unsere Söhne und Brüder auch jetzt in den Waffen. Tapfer und heldenmütig kämpfen sie Schulter an Schulter mit den verbündeten deutschen Waffenbrüdern als treue Kameraden. Das gleiche Los: gemeinsamer Sieg oder Untergang schmiedet sie zusammen.

Dieses harmonische Zusammenwirken ist von jeher ein Symbol unserer Stadt. Sopron ist seit Jahrhunderten die friedliche Heimat zweisprachiger Bürger. Hilfsbereit standen sie einander stets zur Seite, ungeachtet ob sie ungarischer oder deutscher Muttersprache waren. Mit Stahl und Blut kämpften sie nebeneinander für eine bessere Zukunft. Auch wir prägen unserer Jugend ein: Für unsere liebe Vaterstadt sollen und wollen wir sorgen und arbeiten, und alles aus dem Wege räumen, was Uneinigkeit und Zwietracht stiften könnte!

Die Zahl der verschiedenen Schulfeste und Veranstaltungen war im verkürzten Schuljahre naturgemäß geringer als sonst. Am 6. Dezember nahmen wir am Festgottesdienst anlässlich des Namensfestes des Reichsverwesers. am 14. Dezember an der Volksabstimmungsfeier am Rathause teil. — Der Frauen- und der Mädchenverein hielt die alljährige Weihnachtsfeier und Bescherung am 22. Dezember. — Am 15. März, am Wiegenfeste der ungarischen Freiheit, sprach *Alfred Mühl* zur versammelten Jugend. — Aus dem Anlasse der 50. Wiederkehr des Todestages *Ludwig Kossuth's* ergriffen wir die Gelegenheit, seine bis zum letzten Atemzuge währende Vater-

landsiebe und Glaubenstreue zu würdigen, um aus ihnen neue Kräfte zu schöpfen für Herz und Seele.

Der 32 Mitglieder zählende *Jugend Rotkreuz-Verein* stand unter der Führung der Lehrerinnen Frau *Irene Trostl* und *Ella Szij*. In den Zusammenkünften wechselte Handarbeit, Lesen und Spiel. Neben dem Mitgliedsbeitrag, der 21 P ausmachte, sammelte die Gruppe noch 170'40 P. Damit unterstützten sie arme Schulkinder.

Die Jugend im Dienste der Wohltätigkeit. Im vergangenen Schuljahr klopfen unsere Kinder mit ihren kleinen Sammelbögen nur einmal an die Tür der Eltern und Bekannten, um von ihnen Liebesgaben für die mittellosen Kinder zu bitten. Die so erreichte beträchtliche Summe von 1604'20 P wurde folgendermaßen verteilt: 1450 P zur Unterstützung armer Schüler; für 18 Exemplare des Kinderblattes „Gyermekgyülekezet“ 72'30 P; dem Reservefonds 71'80 P und dem Ev. Kriegswaisenhaus in Budapest 10'10 P. Die alljährige Mai-Sammlung blieb dieses Jahr aus.

Die Sammlung für verwundete Soldaten siehe Seite

Gelegentlich der Kindergottesdienste wurde für die äußere Mission 29'30 P, für den G.-A.-Verein 18'06 P geopfert.

Der Lehrkörper zeigte auch ein schönes Beispiel der Opferbereitschaft: er zeichnete für die Orgelrenovierung 1120 P, für die Ausgebombten in Ungarn 8% seines Stammgehaltes, rund 600 P und für das evang. Lehrererholungsheim in Révfülöp 150 P.

Intellektuelle Erziehung. Die Volksschule ist von der Außenwelt nicht abgesondert, auch da hinein drängen sich die Wellen des Krieges. Die Probleme und Sorgen der Eltern beschäftigen und belasten auch unsere Schüler. Auch sie müssen, gleich den Erwachsenen, neben ihrer Schularbeit noch eine andere Beschäftigung im Haushalte, am Felde, im Weinberge oder anderswo verrichten. Dieser Umstand befiehlt uns noch mehr als bisher, daß wir die Jugend fürs praktische Leben erziehen. Nur so werden sie dann einst bei allen Widerwärtigkeiten des Lebens mit nüchternem Verstand in jede Lage sich fügen und standhalten können.

Diese Aufgabe wurde erschwert durch die Verordnung des

Unterrichtsministers, wonach neben den schon bestehenden ungarischen und zweisprachigen Klassen auch deutsche Klassen errichtet werden mußten. Bisher hatten wir in unserer Schule Klassen mit ungarischer und Klassen mit ungarisch-deutscher Unterrichtssprache. In den ungarischen Klassen wurde auch die deutsche Sprache unterrichtet, in den zweisprachigen Klassen aber beide Sprachen in gleichem Maße. Diese Einteilung entsprach vollständig unseren Verhältnissen. Unsere Kinder besuchten überwiegend die zweisprachigen Klassen, beherrschten nachher beide Sprachen und fanden daher später im Leben überall leicht eine Anstellung.

Die *Fortbildungsschule* oder *Wiederholungsschule* bestand aus 1 Knaben- und 1 Mädchenklasse. In der Knabenklasse unterrichtete *Samuel Wallentin*, in der Mädchenklasse *Josef Lagler*.

Im Schulgarten mußten die geplanten Herbst- und Frühlingsarbeiten wegen der Kürze des Schuljahres und wegen der ungünstigen Witterung größtenteils unterbleiben.

Lehrer- und Jugendbibliothek. Die Lehrerbibliothek wurde auch im verflossenen Schuljahr durch Lehrer *Alexander Gats*, die Jugendbibliothek durch Lehrer *Josef Lagler* verwaltet. Die Jugendbibliothek zählt 664 ungarische und 719 deutsche, zusammen 1383 Bücher. Sie wird von den Schülern der oberen Klassen fleißig benützt. Die Lehrerbibliothek umfaßt 1617 Bände.

Ästhetische Erziehung. Unser Bestreben ging auch dieses Jahr dahin, den Schönheitssinn und guten Geschmack der Schüler zu erwecken und zu fördern. Das Kind bemerke das Schöne und finde Gefallen daran. Die Reinhaltung des Schulgebäudes und Schulhofes, die Schmückung der Klassenzimmer mit lebenden Blumen und Bildern, ebenso die reinen, netten Arbeiten der Schüler sind daher wichtige Mittel der ästhetischen Erziehung. Wir waren emsig bemüht, daß sich unsere Kinder in solchen Klassenzimmern wohl und heimisch fühlen mögen und sehen, wie man mit bescheidenen Mitteln ein Zimmer zur freundlichen und behaglichen Wohnstätte umwandeln kann.

Der Schönschrift- und Zeichenunterricht, ebenso Handarbeit sind besonders geeignet in den Herzen der Kinder die Liebe zum Schönen und Geschmackvollen zu

wecken. Trotzdem mußten wir uns auf diesem Gebiete wegen Teuerung und Materialmangel mit bescheideneren Ausführungen begnügen.

Der Kinderchor, unter der Leitung des Gesanglehrers *Koloman Amminger* hat auch im verflossenen Jahre sowohl in der Kirche, als auch bei verschiedenen Festlichkeiten erfolgreich mitgewirkt.

Körperliche Erziehung. Nur der Mensch steht fest in allen Kämpfen des Lebens, der außer seinen geistigen Fähigkeiten auch einen gesunden, kräftigen Körper besitzt. Das beweist uns das Leben, das lehrt uns die Kriegszeit. Körperliche Erziehung ist daher patriotische Pflicht.

Unsere Schule legte auch in dieser kurzen Schuldauer großes Gewicht auf körperliche Erziehung. Leider mußten wir auch diesmal auf unsere prächtige Turnhalle am Deákplatz verzichten und uns mit dem Schulhof in der inneren Stadt begnügen. Dort scharten sich tag-täglich Klasse für Klasse zu den Freiübungen. Bereitwillig und mit Begeisterung folgten die Schüler den Winken und Übungen der Lehrer. Ihre Augen glänzten, ihre Wangen färbten sich, stolz, zufrieden und gestärkt zogen sie hernach in ihre Klassen.

Martha Ziermann, Margarete Egész, Alfred Mühl und Árpád Friedrich unternahmen Ende Juni 1943 mit 50 Schülern einen Ausflug zum Plattensee, von wo sie nach 10 Tagen mit unvergeßlich schönen Erinnerungen zurückkehrten.

Im Dienste der körperlichen Erziehung steht auch das Schulbad. Ein solches besitzen wir in der Zentralschule. Da erscheinen zeitweise unsere Kinder aus allen Klassen mit Badeausrüstung und genießen die Wohltat des warmen Wassers im gutgeheizten Badelokal und daneben das Frottieren und Abtrocknen im Ankleideraum. Heiter, mit leuchtenden Augen treten die Schüler unter die Brausen, seifen und massieren sich mit sichtbarer Freude. Leider konnten wir das Schulbad in der frostigen Winterszeit nicht so oft benützen, wie wir es wollten.

Berzsenyi Dániel Pfadfindergruppe 383. Die Mitgliederzahl der Gruppe ist 26. Gelegentlich der Zusammenkünfte trachteten wir Körper und Seele harmonisch zu erziehen.

Die Gruppe nahm an allen National- und Schulfesten teil. Gruppenkommandant ist Lehrer *Karl Gottschling*.

Unterstützung armer Schulkinder. Das Armenamt der Stadt Sopron verteilte aus der Hilfsaktion des Obergespanes an unsere Schuljugend: 40 Paar neue Schuhe, 20 neue Knabenanzüge und 15 neue Mädchenkleider. Vom 3. Dezember bis Ende März erhielten 100 Schüler an jedem Unterrichtstag 2—2 dl Milch und 200 Schüler je 1 Gebäck.

Der Evangelische Frauenverein spendete zu Weihnachten: 25 Mädchenkleider, 3 Knabenanzüge, 10 m Stoff für 6 Knabenanzüge und 1 Paar Schuhe.

Der Hilfsanstalt Frauenverein verteilte unter den Konfirmanden 44 Neue Testamente.

Der evang. Mädchenverein beschenkte 7 arme Mädchen mit neuen Kleidern.

Der Nationale Bund Ungarischer Frauen (MANSz) spendete 12 Mädchen und 8 Knaben Schuhe, Kleidungsstücke und Lebensmittel von hohem Werte.

Der Rotkreuzverein des staatlichen Mädchengymnasiums unterstützte zu Weihnachten 5 arme Mädchen mit wertvollen Kleidungsartikeln.

An Strafgeldern von unentschuldigtem Versäumnissen wurden unserer Schule von der Stadt 300 P überwiesen, wovon wir 7 armen Schülern Schuhe anfertigen ließen.

Dr. Zergényi Jenő-Stiftung. Die Zinsen dieser Stiftung werden der Stiftungsurkunde gemäß, am Schlusse des Schuljahres an vier fleißige, bedürftige Kinder ausgeteilt. Die Namen dieser Schüler siehe auf Seite 14.

*

Mein Rechenschaftsbericht, der infolge der Kriegsverhältnisse kürzer gefaßt wurde, ist zu Ende. Ich war bemüht, die wichtigsten Ereignisse des verflossenen Schuljahres zu schildern. Da berichtete ich von den Schwierigkeiten und Hindernissen dieser Kriegszeit und deren üblen Einwirkungen auf die Menschenseelen, aber auch von warmfühlenden Herzen, aus denen uns liebevolle Hilfe und Opferwilligkeit entgegenströmte. Ich will daher nicht versäumen, Dank und herzliches „Vergelt's

Gott" zu sagen allen, die uns bei unserer Aussaat behilflich waren. In erster Reihe dem Herrn Obergespan, der Gattin des Herrn Bürgermeisters, dem Herrn Schulinspektor, ferner unserem Frauen- und Mädchenverein, sowie allen unseren Wohltätern, die uns mit Rat und Tat zur Seite standen. An unserem Danke schließe ich die Bitte, sie mögen uns auch im kommenden Schuljahr so tatkräftig und bereitwillig unterstützen.

Wir alle aber, Groß und Klein, wollen uns vor dem Allmächtigen in Demut beugen, und danken, daß er unsere Kinderschar und unsere Vaterstadt in seine Obhut nahm und alle so gnädiglich behütet hat. Wir wollen auch fernerhin nicht verzagen, wenn auch die Wogen des Krieges uns zu verschlingen drohen, sondern zuversichtlich in die Zukunft blicken!

Mit betenden Herzen flehen wir zum Lenker der Schlachten, er möge dem Blutvergießen ein Ende machen, damit wieder stille Friedensarbeit beginne auf den Ruinen und in den Herzen, und die beruhigte Menschheit wieder Freude finde in der gegenseitigen Hilfeleistung und in der Ausübung der christlichen Tugenden.

Sopron, am 20. Juni 1944.

Rudolf Polster
Direktor.

Az iskola összes tanulóinak statisztika

1	O s z t á l y	Nyilvános tanulóinak beiratkozott						Ezek közül				Maradt a tanév végén	Vizsgát felt magántanulók
		a tanév elején		a tanév közben		összesen		más iskolába ment át		meghalt			
		fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány		
2		3	4	5	6	7	8	9					

I. Magyar

1.	I—II. vegyesosztály (Szió E.) ...	31	16	1	—	32	16	—	—	—	—	32	16	—	—
2.	III. vegyesoszt. (Trostlné) ...	16	20	—	—	16	20	1	—	—	—	15	20	—	—
3.	IV. vegyesoszt. (Felkl I.) ...	26	27	—	—	26	27	1	—	—	—	25	27	—	—
4.	V—VIII. vegyesoszt. (v.Felkay S.)	25	18	1	—	26	18	—	—	—	1	26	17	—	—
	Összesen ..	98	81	2	—	100	81	2	—	—	1	98	80	—	—

II. Kétnyelvű

5.	I. vegyesoszt. (Lagler—Gats) ...	32	30	—	—	32	30	—	—	—	—	32	30	—	—
6.	II. vegyesoszt. (Mühl A.) ...	27	22	1	—	28	22	—	—	—	—	28	22	—	—
7.	III. vegyesoszt. (Egész M.) ...	19	16	1	1	20	17	—	—	—	—	20	17	—	—
8.	IV. vegyesoszt. (Ziermann M.)	33	24	1	—	34	24	—	—	—	—	34	24	—	—
9.	V—VI. fiúoszt. (Gottschling K.)	39	—	—	—	39	—	—	—	—	—	39	—	—	—
10.	V—VI. leányoszt. (Preidl L.) ...	—	35	—	—	—	35	—	—	—	—	—	35	—	—
11.	VII—VIII. fiúoszt. (Tompa G.)	35	—	—	—	35	—	—	—	—	—	35	—	—	—
12.	VII—VIII. leányoszt. (Bereczné)	—	27	—	—	—	27	—	1	—	—	—	26	—	—
	Összesen ...	185	154	3	1	188	155	—	1	—	—	188	154	—	—

III. Német

13.	II—V. vegyesoszt. (Eisele F.)	14	18	—	—	14	18	—	—	—	—	14	18	—	—
14.	V—VI. fiúoszt. (Kastner S.) ..	61	—	—	—	61	—	—	—	—	—	61	—	—	—
15.	VII—VIII. fiúoszt. (Palotay L.)	36	—	—	—	36	—	—	—	—	—	36	—	—	—
16.	VI—VIII. leányo. (Wallentin S.)	—	52	—	—	—	52	—	—	—	—	—	52	—	—
	Összesen ..	111	70	—	—	111	70	—	—	—	—	111	70	—	—
	Mindennapi iskola összesen ..	394	305	5	1	399	306	2	1	—	—	397	304	—	—

Továbbképző iskola

1.	Fiúosztály (Wallentin S.) ...	35	—	—	—	35	—	—	—	—	—	35	—	—	—
2.	Leányoszt. (Lagler J.) ...	—	32	—	—	—	32	—	—	—	—	—	32	—	—
	Továbbképző iskola összesen ..	35	32	—	—	35	32	—	—	—	—	35	32	—	—

tikai kimutatása az 1943—44. tanévről.

A tanév végén nyilvánított magán- tanuló összesen	E z e k k ö z ü l																							
	vallás szerint								anyanyelv szerint								Nem magyar anyanyelvű, de magyarul beszél	Konfirmáltak	Ingyenkönyvet kapott	Az osztályt ismételte				
	evang.		ref.		r. kat.		baptista		magyar		német		tót		orosz									
	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány
10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22

t a g o z a t :

32	16	24	13	7	1	1	2	—	—	29	9	3	7	—	—	—	—	3	7	—	—	4	3	1	2
15	20	13	20	—	—	2	—	—	—	13	12	2	8	—	—	—	—	2	8	—	—	3	4	—	1
25	27	22	21	3	4	—	2	—	—	15	21	10	6	—	—	—	—	10	6	—	1	2	5	1	2
26	17	22	14	2	1	2	2	—	—	17	12	9	5	—	—	—	—	9	5	7	1	26	17	2	1
98	80	81	68	12	6	5	6	—	—	74	54	24	26	—	—	—	—	24	26	—	—	—	—	—	—

t a g o z a t :

32	30	32	30	—	—	—	—	—	—	—	—	32	30	—	—	—	—	18	25	—	—	—	—	2	3
28	22	28	22	—	—	—	—	—	—	—	—	28	22	—	—	—	—	28	22	—	—	5	—	1	1
20	17	19	17	—	—	1	—	—	—	—	—	20	17	—	—	—	—	20	17	—	—	—	—	—	—
34	24	33	24	—	—	1	—	—	—	—	—	1	34	23	—	—	—	34	23	—	—	—	—	—	—
39	—	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	—	—	—	—	39	—	4	—	24	—	9	—
—	35	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	34	—	—	—	—	34	—	8	—	13	—	—
35	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—
—	26	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	26	—	10	—	5	—	1
188	154	186	154	—	—	2	—	—	—	—	2	188	152	—	—	—	—	174	147	—	—	—	—	—	—

t a g o z a t :

14	18	14	18	—	—	—	—	—	—	—	—	14	18	—	—	—	—	14	18	—	2	11	8	1	2
61	—	59	—	—	—	2	—	—	—	—	—	61	—	—	—	—	—	61	—	8	—	31	—	4	—
36	—	34	—	—	—	2	—	—	—	—	—	36	—	—	—	—	—	36	—	8	—	32	—	2	—
—	52	—	50	—	—	—	2	—	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
111	70	107	68	—	—	4	2	—	—	—	—	111	70	—	—	—	—	111	70	—	—	—	—	—	—
397	304	374	290	12	6	11	8	—	—	74	56	323	248	—	—	—	—	309	243	27	22	138	55	23	13

(gyakorló év):

35	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—
—	32	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—
35	32	35	32	—	—	—	—	—	—	—	—	35	32	—	—	—	—	35	32	—	—	—	—	—	—

Aufnahme und Einschreibung der Schuljugend für das Schuljahr 1944—45.

Wenn von der höheren Behörde keine andere Verfügung eintrifft, so werden die Einschreibungen für das kommende Schuljahr am 1. und 2. September vormittags von 8—12 Uhr im Prüfungssaale vorgenommen. Die feierliche Eröffnung des Schuljahres erfolgt am 5. September vormittags um 9 Uhr mit einem Kindergottesdienst. Bei dieser Gelegenheit findet ein Offertorium zu Gunsten der Allgemeinen Hilfsanstalt statt. Der regelmäßige Unterricht beginnt am 6. September.

Schulpflichtig ist jedes Kind vom 6.—15. Lebensjahr. In die erste Klasse werden laut Gesetz nur jene Kinder aufgenommen, die bis 30. Juni l. J. ihr 6. Lebensjahr vollenden. Diese haben das Impfzeugnis mitzubringen. Kinder, die nicht in Sopron geboren sind, haben einen Matrikelauszug mitzubringen, welchen ihnen das Matrikelamt kostenlos ausstellt. In die II—VIII. Klasse werden die Schüler nur mittels des Zeugnisheftes aufgenommen. Die Eltern werden gebeten, ihre Kinder zu den Einschreibungen zu begleiten.

Schulgeld haben nur fremde und nichtevangelische Kinder zu entrichten. Dieses beträgt derzeit 10 Pengö.

An Einschreibegebühr zahlt jedes Kind 1— P, als Bibliotheksbeitrag ebenfalls 1— P. Dieser Verpflichtung enthoben sind nur diejenigen, die ein Armutszeugnis aufweisen können. Außerdem zahlt jedes Kind 50 Heller für den Jahresbericht.
